

Sygn. akt II Ka 844/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Zamościu II Wydział Karny w składzie :

Przewodniczący: SSO Urszula Zwolak (spr.)

Sędziowie: SO Lesław Dąbrowski

SO Przemysław Szyszka

Protokolant: st.sekr.sąd. Krystyna Duras

przy udziale Prokuratora Prok. Okręg. Krzysztofa Borka

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 roku

sprawy **A. C.**

oskarżonego z art.278§1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zamościu

z dnia 22 sierpnia 2013 r. sygn. akt VII K 1061/12

I. uchyla zaskarżony wyrok w całości i ustalając, iż oskarżony A. C. dopuścił się popełnienia czynu polegającego na tym, że :

okresie od dnia 30 kwietnia 2012 roku do dnia 4 maja 2012 roku daty bliżej nieustalonej w R. pow. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z innymi dwoma ustalonymi osobami dokonał zaboru w celu przywłaszczenia żeliwnej pokrywy kierata, elementów żniwiarki konnej marki (...) oraz pługu rolniczego konnego, powodując straty w łącznej wysokości 420 złotych na szkodę J. C., stanowiącego wypadek mniejszej wagi, wyczerpując dyspozycję art.278§3 kk, na podstawie art.66§1 i 2 kk i art.67§1 kk warunkowo umarza postępowanie karne wobec oskarżonego ustalając okres próby na 2 (dwa) lata ;

II. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa tytułem kosztów sądowych za obie instancje kwotę 750,95 zł (siedemset pięćdziesiąt złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy).

/-/ Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt II Ka 844/13

UZASADNIENIE

Uzasadnienie faktyczne:

Prokurator Rejonowy w Zamościu oskarżył **A. C.** o to, że:

w okresie od dnia 30 kwietnia 2012 roku do 4 maja 2012 roku daty bliżej nieustalonej w R. pow. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z P. P. (1) i P. P. (2) dokonali zaboru w celu przywłaszczenia żeliwnej pokrywy kierata, elementów metalowych żniwiarki oraz pługu konnego, powodując straty w łącznej wysokości 400 złotych na szkodę J. C.

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k..

Sąd Rejonowy w Zamościu wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2013 roku wydanym w sprawie VIIK 1061/12 uznał oskarżonego **A. C.** winnym tego, że:

w okresie od dnia 30 kwietnia 2012 roku do 4 maja 2012 roku daty bliżej nieustalonej w R. pow. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z P. P. (1) i P. P. (2) dokonali zaboru w celu przywłaszczenia żeliwnej pokrywy kierata, elementów żniwiarki konnej marki (...) oraz pługu rolniczego konnego, powodując straty w łącznej wysokości 420 złotych na szkodę J. C., tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 278 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 58 § 3 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę grzywny w liczbie 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych;

na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zamościu kwotę 787, 62 zł tytułem kosztów sądowych.

Apelację w tej sprawie wywiódł obrońca oskarżonego, który wyrok zaskarżył na podstawie art. 444 k.p.k., zaś na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

błędną ocenę społecznej szkodliwości czynu oskarżonego zważywszy na okoliczności podmiotowe i przedmiotowe i w konsekwencji błędne ustalenie jakoby czyn ten cechowała znaczna społeczna szkodliwość – w sytuacji kiedy właściwa analiza całokształtu zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego powinna była prowadzić sąd I instancji do wniosku, iż społeczna szkodliwość tego czynu po pierwsze nie jest znaczna a po wtóre przy bezspornych pozytywnych okolicznościach podmiotowych i przedmiotowych sąd I instancji mógł i powinien wobec A. C. umorzyć w tej sprawie warunkowo postępowanie karne.

Ponadto skarżący zarzucił orzeczeniu I instancji zasądzenie od A. C. kosztów postępowania – jakkolwiek były podstawy do nieobciążania oskarżonego kosztami procesu.

Podnosząc te zarzuty skarżący wnosił o:

uchylenie wyroku sądu I instancji i na podstawie art. 66 § 1 k.k. warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec oskarżonego A. C. z przyjęciem rocznego okresu próby oraz zwolnienie oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania.

Uzasadnienie prawne:

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna w zakresie podniesionego w niej pierwszego zarzutu, dotyczącego oceny dokonanej przez Sąd I instancji stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu, chociaż nie jest ona wolna od niedoskonałości. Natomiast nie jest zasadny zarzut braku podstaw do obciążenia oskarżonego kosztami sądowymi postępowania karnego.

Ad. zarzutu pierwszego:

Ocenę zasadności tego zarzutu należy rozpocząć od wskazania podstawowych wyznaczników stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu, bowiem immanentnym elementem warunkowego umorzenia postępowania karnego, który pozwala na przyjęcie tego rozwiązania procesowego, jest ustalenie, że wina i stopień społecznej szkodliwości czynu nie są znaczne, przy czym czyn przypisany sprawcy nie może być zagrożony karą przekraczającą 3 lata

pozbawienia wolności (art. 66 § 2 k.k.) lub przy spełnieniu warunków skazanych w art. 66 § 3 k.k., karą wyższą niż 5 lat pozbawienia wolności.

W niniejszej sprawie czyn zarzucany oskarżonemu – art. 278 § 1 k.k. jest zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza lat 5, bowiem wynosi właśnie 5 lat. Ponadto obrońca oskarżonego w końcowej części uzasadnienia, wskazuje, iż w sprawie zaistniały przesłanki zakwalifikowania czynu oskarżonego jako wypadku mniejszej wagi - art. 278 § 3 k.k., zagrożonego karą maksymalną 3 lat pozbawienia wolności.

O przyjęciu wypadku mniejszej wagi (z art. 278 § 3 k.k.) decydują przedmiotowe i podmiotowe znamiona czynu. Wśród znamion strony przedmiotowej istotne znaczenie mają w szczególności: rodzaj dobra, w które godzi przestępstwo, zachowanie się i sposób działania sprawcy, użyte środki, charakter i rozmiar szkody wyrządzonej lub grożącej dobru chronionemu prawem, czas, miejsce i inne okoliczności popełnienia czynu oraz odczucie szkody przez pokrzywdzonego. Dla elementów strony podmiotowej istotne są: stopień zawinienia oraz motyw i cel działania sprawcy. Wskazane powyżej znamiona czynu, ustalone w niniejszej sprawie niemal w każdym elemencie przemawiają za przyjęciem, że czyn oskarżonego wypadkiem mniejszej wagi jest, w szczególności: fakt, że przedmiotem przestępstwa było mienie o ustalonej przez Sąd Rejonowy na podstawie niekwestionowanej opinii biegłego, w wysokości 420 złotych. Nie bez znaczenia dla oceny karnoprawnej czynu przypisanego oskarżonemu jest fakt zmiany stanu prawnego w zakresie m.in. wysokości progowej wartości skradzionego (przywłaszczonego) mienia przy czynach przepołowionych, do których należy przede wszystkim kradzież (art. 278 k.k. i art. 119 k.w.). Obecnie progowa wartości mienia różnicująca czyn na wykroczenie lub przestępstwo to wartość nie przekraczająca 1/4 minimalnego wynagrodzenia. Wartość ta obecnie wynosi 400 złotych, bowiem minimalne wynagrodzenie za pracę w 2013 roku zostało ustalone w wysokości 1600 złotych (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 roku – Dz. U. 2012 r., poz. 1026). Zmiana przepisów, szczególnie art. 119 § 1 k.w. została wprowadzona ustawą z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247), która weszła w życie z dniem 9 listopada 2013 roku. Ponadto w toku rozprawy przed Sądem I instancji pokrzywdzony oświadczył, że trzeba oskarżonemu dać szansę i nie karać go, zaś skradzione przedmioty nie były mu potrzebne, stanowiły dla niego wartość sentymentalną. Te wszystkie okoliczności wraz ze spełnieniem pozostałych przesłanek przedmiotowych i podmiotowych stanowiły podstawę przyjęcia, że czyn oskarżonego stanowi przypadek mniejszej wagi z art. 278 § 3 k.k..

Ustalenie, że czyn przypisany oskarżonemu jest zagrożony karą pozbawienia wolności nie przekraczającą 3 lata (art. 278 § 3 k.k.) daje formalną podstawę do warunkowego umorzenia postępowania wobec oskarżonego (otwarte staje się stosowanie art. 66 § 1 k.k.), a naprawienie w całości szkody staje się okolicznością dodatkowo pozytywnie wpływającą na ocenę postawy oskarżonego – nie jest już ustawowym wymogiem (art. 66 § 3 k.k.) do zastosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania.

Rozważając warunkowe umorzenie postępowania Sąd Okręgowy dokonał kolejno analizy stopnia winy oskarżonego i stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu.

Badanie stopnia zawinienia sprawcy opiera się na uwzględnieniu wszystkich okoliczności decydujących o przypisaniu winy, tj. dojrzałości sprawcy, jego poczytalności, zdolności do rozpoznania bezprawności zachowania, ewentualnych anormalnych sytuacji motywacyjnych. Natomiast badanie stopnia społecznej szkodliwości czynu musi uwzględniać przesłanki wskazane w art. 115 § 2 k.k., tj. rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że ustalenia stanu faktycznego, poczynione przez Sąd I instancji, nie budziły zastrzeżeń apelującego, jak też Sądu odwoławczego. Ustalenia faktyczne zostały poczynione na podstawie całokształtu materiału dowodowego, prawidłowo przez Sąd Rejonowy zgromadzonego i ocenionego i Sąd Okręgowy je podziela. Natomiast wnioski wyciągnięte przez Sąd a quo co do stopnia zawinienia i stopnia społecznej szkodliwości czynu są nieadekwatne do poczynionych ustaleń, przy czym nie bez znaczenia dla oceny społecznej

szkodliwości czynu jest również zmiana przepisów art. 119 § 1 k.w., która weszła w życie w okresie postępowania międzyinstancyjnego w niniejszej sprawie.

Przystępując do oceny stopnia winy oskarżonego i oceny stopnia społecznej szkodliwości jego czynu należy przyjąć, na podstawie ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji, że nie budzi wątpliwości wina oskarżonego w zakresie czynu opisanego i zakwalifikowanego w wyroku Sądu Okręgowego i sam fakt, iż oskarżony przypisanego mu czynu się dopuścił. Winę należy oceniać indywidualnie:

Odpowiedzialność karna opiera się na zasadzie winy. Oznacza to, że sprawca czynu zabronionego ponosi odpowiedzialność karną tylko na tyle, na ile można mu postawić zarzut, przy czym skalę tego zarzutu, a więc i zakres odpowiedzialności, wyznaczają zasady subiektywizacji i indywidualizacji. (wyrok SN z dnia 4 listopada 2002 r., IIIKK 58/02, opubl. LEX nr 56846).

Stopień winy oskarżonego mierzony podanymi wyżej kategoriami oraz ustalonymi w sprawie okolicznościami mającymi wpływ na jego ocenę, daje podstawę do stwierdzenia, że stopień ten nie jest znaczny. Oskarżony jest osobą bardzo młodą, zaś fakt, że jest w pełni poczytalny i nie był motywowany do działania anormalną sytuacją, nie może wpływać na podwyższanie tego stopnia. Jak wynika z przeprowadzonych dowodów oskarżony działał pod wpływem informacji i namowy ze strony współoskarżonych, którzy z gospodarstwa pokrzywdzonego już wcześniej kradli różnego rodzaju przedmioty, on nie był osobą wiodącą w podejmowanych działaniach, to współoskarżeni wiedzieli gdzie znajduje się opuszczone gospodarstwo rolne i oni wiedzieli, że tam znajdują się różnego rodzaju niezabezpieczone przed kradzieżą rzeczy. Wobec tego Sąd I instancji przecenił wyjaśnienia współoskarżonych, z których jednej stwierdził, że to A. C. zdecydował o dokonaniu kradzieży. Oskarżony wykazał się jedynie brakiem doświadczenia w zakresie oceny konsekwencji swoich działań i brakiem dojrzałości życiowej.

Okoliczności i przesłanki wpływające na ustalenie, że czyn oskarżonego stanowi wypadek mniejszej wagi, przy analizie treści art. 115 § 2 k.k. równocześnie wpływają na obniżenie stopnia społecznej szkodliwości czynu do poziomu pozwalającego stwierdzić, iż nie jest on znaczny. Wartość skradzionego mienia jest niska (niemal progowa), szkoda w całości została naprawiona, pokrzywdzony został przeproszony i przeprosiny te przyjął, oskarżony cieszy się pozytywną opinią środowiskową i kontynuuje naukę w szkole wyższej.

Na koniec oceny istnienia przesłanek umożliwiających zastosowanie warunkowego umorzenia postępowania wobec oskarżonego należy przyjąć, że bezdyskusyjnie spełniony jest warunek wcześniejszej niekaralności oskarżonego za występki umyślny, gdyż oskarżony w ogóle dotychczas karany nie był (k. 58).

Wszystkie wymienione powyżej okoliczności wskazują, że warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec oskarżonego A. C. jest zasadne, a jego postawa i warunki osobiste, dotychczasowy tryb życia i pozytywne plany na przyszłość, dają gwarancje, że mimo umorzenia postępowania będzie on w przyszłości przestrzegał porządku prawnego.

Sąd Okręgowy uznał, że okres próby wobec oskarżonego winien wynosić dwa lata w związku z jego młodym wiekiem i możliwością w takiej sytuacji reakcji na ewentualne niepożądane zachowania.

Ad. zarzutu drugiego apelacji:

Mimo, że oskarżony osobiście nie zarabia, to Sąd Okręgowy nie dopatrywał się podstaw do zwalniania oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie karne. Oskarżony pozostaje na utrzymaniu rodziców, którzy zaspokajają jego podstawowe potrzeby, zaś oskarżony jako człowiek młody i zdrowy jest w stanie podjąć chociażby dorywczą pracę aby swoje zobowiązania względem Skarbu Państwa wyrównać, tym bardziej, że przeważającą wysokość kosztów sądowych stanowią wydatki postępowania. Nie uwzględniając tego zarzutu apelacji, na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 629 k.p.k. Sąd Okręgowy obciążył oskarżonego kosztami sądowymi, na które składają się: wydatki za obie instancje w kwocie 690,95 zł oraz opłata w kwocie 60 złotych – art. 7 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 ze zm.).

/-/ Na oryginale właściwe podpisy.